

2019 02 15-16

Förslag till förhandlingsordning för Liberalernas partiråd 15-16 februari 2019

Debatt och yrkanden

Yttrande- och yrkanderätt

Yttrande- och yrkanderätt tillkommer partirådets medlemmar, det vill säga partistyrelsen och tjänstgörande ombud för förbund och samverkande organisationer, samt mötespresidiet. Vid behandlingen av förslaget till Europapolitiskt program äger även riksdagsledamöter, Europaparlamentariker samt de personer som har satts upp på kandidatlistan för Europaparlamentsvalet yttrande- och yrkanderätt. Vid behandlingen av valanalysgruppens rapport äger även företrädare för valanalysgruppen yttrande- och yrkanderätt.

Debattid, tidsbegränsning och talarordning

Vid partirådet behandlas tre ärenden: fastställande av kandidatlista till valet till Europaparlamentet, förslaget till Europapolitiskt program samt behandling av valanalysgruppens rapport. Varje ärende utgör en punkt på föredragningslistan. På förslag av presidiet äger partirådet att fastställa en tidplan med angivande av vilka tider som är avsatta för behandling av respektive ärende och vid vilken tidpunkt partirådet går till beslut. Beslut fattas efter varje avslutad ärendedebatt.

För att möjliggöra en noggrann behandling av frågorna samt ge olika åsikter rimliga och likvärdiga möjligheter att komma till tals erfordras en stark självdisciplin från deltagarna.

En debatt hålls för varje ärende. Vid partirådet tillämpas fasta debatttider, det vill säga att det av föredragningslistan framgår hur lång tid som är reserverad för debatt i respektive ärende. När denna tid är förbrukad är debatten avslutad, även om alla som anmält sig på talarlistan inte hunnit yttra sig, och partirådet går till beslut. Om talarlistan är tom och debatten avslutas dessförinnan kan partirådet gå till beslut före den tid som satts ut i föredragningslistan. Om det återstår tid efter ett ärende har behandlats övergår partirådet direkt till behandling av nästa punkt på föredragningslistan.

Talare får inte överskrida två minuter i första anförandet i debatten i fråga, en minut i andra anförandet och en minut i replik och kontrareplik. Talesperson för partistyrelsen kan av presidiet medges längre tid. Partirådet har möjlighet att besluta om skärpt tidsbegränsning utöver ovanstående. Om presidiet under pågående debatt gör bedömningen att alla anmälda talare inte kommer att hinna yttra sig inom den beslutade debatttiden bör presidiet överväga skärpt tidsbegränsning. Vid plädering inför val gäller tidsbegränsning till en minut.

Vid fastställandet av kandidatlista till valet till Europaparlamentet inleds debatten av nomineringskommitténs ordförande, som för inledningsanförande av presidiet kan

beviljas utsträckt tid. Debatt och beslut tas därefter en listplacering i taget. För varje plats på listan ges först möjlighet till ytterligare nomineringar och därefter till eventuella pläderingar varpå partirådet går till beslut.

Vid plädering gäller yttranderätt för plädering för högst tre personer per kandidat för platserna 1–10 och högst en person per kandidat för övriga platser. Om fler personer anmäler sig för plädering ska i första hand den nominerade kandidaten avgöra vilka personer som ska beviljas yttranderätt, i andra hand beviljas yttranderätt i den ordning personerna anmält sig på talarlistan.

Debatten om förslaget till Europapolitiskt program inleds av partistyrelsens talesperson, som för inledningsanförande av presidiet kan beviljas utsträckt tid. Därpå ges ordet till ordföranden i den Europapolitiska programgruppen och därefter till övriga med yttrande- och yrkanderätt i den ordning de anmält sig, dock med det förbehållet att personer som anmäler sig för sitt första anförande i debatten ska ges företräde framför personer som tidigare hållit ett anförande i samma debatt. Presidiet äger rätt att göra justeringar i denna ordning där så är påkallat. Partistyrelsens talesperson ska kunna beviljas möjlighet till sammanfattande anförande vid avslutningen av debatten om presidiet bedömer detta befogat.

Vid behandlingen av valanalysgruppens rapport inleds debatten av valanalysgruppens ordförande, som för inledningsanförande av presidiet kan beviljas utsträckt tid. Därefter ges ordet till partistyrelsens talesperson och därefter till övriga personer som anmäler sig, enligt samma principer som ovan.

Anförande, replik och kontrareplik

Tre typer av inlägg förekommer: anförande, replik och kontrareplik.

Anförande begärs skriftligt. Anmälan till talarlistan kan göras från och med att behandlingen av ett ärende har inletts.

Replik och kontrareplik ska begäras före nästa anförande och kan begäras muntligt. Replik kan endast beviljas om den som begär replik har blivit apostroferad i anförandet. Sittande ordförande avgör i varje enskilt fall om replik ska beviljas. Om så är fallet ska ordföranden även medge den som hållit anförandet kontrareplik. Replik på kontrareplik medges ej. Vid pläderingar medges inte replikrätt.

Yrkanden och nomineringar

Nomineringar till kandidatlistan för Europaparlamentet görs under ärendepunkten i fråga. Yrkanden gällande det Europapolitiska programmet ska inlämnas skriftligt på särskild yrkandebblankett till mötespresidiet senast på fredagen klockan 12.00. Yrkanden gällande valanalysgruppens ska inlämnas skriftligt till mötespresidiet senast på lördagen klockan 09.30. Presidiet överlämnar samtliga inlämnade yrkanden till beredningsutskottet.

I Liberalernas stadgar avdelning I § 7 anges: "Partirådet fattar beslut i de frågor som hänskjuts dit av landsmötet eller partistyrelsen." Av detta framgår att yrkanden i annat än mötesformalia måste vara direkt hänförliga till de tre ärenden som ska behandlas. Tjänstgörande ordförande avgör om ett yrkande kan tas upp till behandling eller ska avvisas. I tveksamma fall kan partirådet med majoritetsbeslut överlämna yrkandet till beredningsutskottet, som därefter ska återkomma med förslag i frågan om yrkandet ska

tas upp till behandling eller ej.

Beredningsutskottet ska för respektive ärende framlägga en sammanställning av inkomna yrkanden samt beredningsutskottets förslag över dessa. Automatiskt bifallsyrkande föreligger endast till beredningsutskottets förslag. Den som vill att partirådet bifaller andra yrkanden än utskottets måste alltså yrka bifall till dessa tidigare inlämnade yrkanden.

Beredningsutskott

För beredning av nytt yrkande som framkommer under förhandlingarna samt andra frågor där partirådet i varje enskilt fall beslutar om remittering, tillsätts vid förhandlingarnas inledning ett beredningsutskott. Beredningsutskottet har även mandat att väcka eget yrkande under pågående debatt. Ett yrkande som hänskjuts till beredningsutskottet anses ha fallit.

Beredningsutskottet ska återkomma till partirådet med sitt förslag. Vid behandling av ett förslag från beredningsutskottet föreligger rätt att åter yrka bifall till ett yrkande som tidigare hänskjutits till beredningsutskottet. Sådant yrkande ska framställas skriftligt.

I särskilda undantagsfall kan partirådet med majoritetsbeslut medge att nytt yrkande får framställas under pågående behandling av förslag från beredningsutskottet. Även sådant yrkande ska remitteras till beredningsutskottet för behandling, såvida inte presidiet bedömer att det nya yrkandet endast i ringa utsträckning avviker från de yrkanden som redan föreligger.

Ordningsfråga

Om ordningsfråga begärs ska debatten i sakfrågan avbrytas och ordningsfrågan omedelbart upptas till behandling och beslut. Ordningsfråga kan inte upptas till behandling under pågående omröstning.

Rösträtt och beslut

Beslutsfattande

Av partistadgarna framgår att rösträtt vid partiråd tillkommer partistyrelsens ledamöter samt tjänstgörande ombud för förbund och samverkande organisationer.

Omröstning sker öppet, med undantag för vad som nedan stadgas om kandidatlista till Europaparlamentet. Beslutsfattande sker normalt med acklamation, varvid tjänstgörande ordförande avgör utfallet. Om röstberättigad så begär fattas beslut genom votering, i första hand genom försöksvotering och i andra hand med rösträkning. Om minst tio röstberättigade begär det ska röstning ske genom namnupprop.

Vid fastställande av kandidatlista till Europavalet ska dock röstning gällande platserna 1–10 på listan alltid ske med slutna sedlar. Vid röstning gällande övriga platser genomförs försöksvotering genom acklamation eller votering med uppräkningskort av röstkort, såvida inte röstberättigad begär sluten omröstning. Vid personval krävs absolut majoritet med mer än hälften av antalet röstande. Om i första omgången ingen av de föreslagna fått absolut majoritet sker förnyad omröstning mellan de två kandidater som fått flest röster.

Som partirådets beslut gäller det förslag som erhållit flest röster. Vid lika röstetal genomförs lottning. Av partistadgarna framgår att partirådet är beslutsfälligt när minst

två tredjedelar av de röstberättigade, det vill säga minst 62 ombud, är närvarande.

Ombud och ombudsbyte

Ombudersättare träder in i den ordning som fastställts. Ett ombud som inställer sig under pågående förhandlingar har rätt att träda i tjänst även om en ersättare har trätt in i ombudets ställe. Detta anmäls då som ombudsbyte enligt vad som föreskrivs i nästföljande stycke, och ombudet övertar platsen när en ny dagordningspunkt inleds. Ett ombud som under pågående förhandlingar överlåter rösträtten till ersättare kan däremot inte återinträda i förhandlingarna längre fram.

Ombudsbyte kan endast ske i samband med byte av ärendepunkt på dagordningen och ska anmälas till mötesbyrån senast en timme i förväg.

Propositionsordning

Propositionsordning bestäms normalt av sittande ordförande. Om närvarande röstberättigad yrkar på annan propositionsordning ska frågan underställas partirådet för beslut.

Reservation och särskilt yttrande

Röstberättigade kan reservera sig mot partirådets beslut eller avge röstförklaring för sitt ställningstagande genom särskilt yttrande. Reservation och särskilt yttrande kan endast lämnas in avseende sådana beslut där det har förelegat mer än ett yrkande. Reservation och särskilt yttrande i personärenden är inte tillåtna.

Reservation och särskilt yttrande måste lämnas in skriftligen till presidiet innan partirådet avslutas. Den som reserverar sig mot beslut ska ange till förmån för vilket av de vid partirådet behandlade yrkandena som reservationen inlämnas. Presidiet ska, i mån av tid, läsa upp namnen på dem som har reserverat sig.